

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

Készült a Debreceni Ítéltábla Büntető Kollégium kollégiumvezetői állására benyújtott pályázat elbírálása tárgyában, a 2022. szeptember 26. napján 13:00 órára kitűzött, és 13:15 órai kezdettel – videókonferencia útján – tartott meghallgatásról.

Jelen vannak:

Dr. Senyei György

OBH elnöke

Dr. Elek Balázs

pályázó

Kobza Györgyné

jegyzőkönyvvezető

Dr. Senyei György köszönti a megjelentet. Megállapítja, hogy a Bírósági Közlöny 2022. évi 6. számában, 251.E/2022. (VI.23.) OBHE határozattal a Debreceni Ítéltábla Büntető Kollégium kollégiumvezetői állására kiírt pályázatra dr. Elek Balázs pályaművet nyújtott be.

Tájékoztatja a pályázót, hogy a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 132. § (1) bekezdése előírja az OBH elnöke számára a pályázó meghallgatását. A meghallgatásról jegyzőkönyv készül, amelyet a Bszi. 77. § (4) bekezdésére figyelemmel a bíróságok központi honlapján közzé kell tenni.

Tájékoztatja továbbá a pályázót arról, hogy a pályázati rendszer átláthatóságának biztosítása érdekében – amennyiben ehhez a pályázó hozzájárul – a jegyzőkönyv mellett a pályázati anyagot is közzé kívánja tenni a központi honlapon azzal, hogy amennyiben a pályázó kéri, a pályázati anyag csak eredményes pályázat esetén kerül közzétételre.

Dr. Elek Balázs

A pályázatom nyilvánosságra hozatalához hozzájárulok.

Dr. Senyei György

Fenntartja a pályázatát?

Dr. Elek Balázs

Fenntartom a pályázatomat.

Dr. Senyei György

Mit emelne ki a pályázatából?

Dr. Elek Balázs

Talán úgy tudnám összefoglalni, hogy a kiszámíthatatlan körülmények között is biztosítani kell a kiszámíthatóságot. Ha az elmúlt kollégiumvezetői ciklusomat nézzük, nagyon sok minden történt, volt négy, három, kettő tanács az ítélőtáblán, covid helyzet. Ezzel csak arra szeretnék utalni - legalább is én nem nagyon éreztem -, hogy hosszútávú terveket meg tudok fogalmazni. Nem tudni, mikor lesz covid-helyzet vagy olyan külső körülmény, amire azonnal válaszolni kell. Én azt hiszem, hogy az eddigi tapasztalatok alapján az időszerű ítélkezést kellő színvonal mellett kell biztosítani. Mindig rugalmasan kell reagálnunk a változásokra.

Dr. Senyei György

A kiszámíthatatlanságot, illetőleg a tanácsszámok csökkenését említette. Úgy gondolom, hogy ezt ketté kell választani. 2020. márciusában kezdtük a covid elleni küzdelmet, senki nem gondolta volna, hogy ez a bíróságok életét is mélységében befolyásolni fogja, azonban ez mégis így történt. Ez valóban azonnali reagálást, illetőleg prompt jogértelmezést indokolt a covidra reagáló jogszabálydömping tükrében. Ez az egyik. A másik, ami most előttünk áll, a háborús helyzet diktálta energiaválság, amelyet valóban nem tudunk figyelmen kívül hagyni, viszont ez igazgatási kérdés, nem szakmai. A harmadik a tanácsváltozás. Ez pedig tényeken alapuló felelős döntés meghozatalát igénylő kérdés. Pontosán ismerjük, nemcsak az ítélőtábla, hanem általában a bíróságok életét, ügyérkezés szempontjából. 2005 és 2022 – függetlenül a covidtól – nem említhető egy lapon. Az ügyek mennyisége a töredéke annak, mint ami adott esetben tizenévvél ezelőtt volt. Ezzel kapcsolatban mi az álláspontja?

Dr. Elek Balázs

Az kétségtelen, ha az alakuláshoz mérjük, akár az ügyérkezést, akár a létszámhelyzetet, nem vagyunk rossz helyzetben. Sőt, azt is el kell ismerni, amikor az új Be. hatályba lépése előtt kapott az ítélőtábla plusz helyeket - anélkül, hogy úgy tűnne a szavaimból, hogy ezzel bármilyen döntést kritizálok -, ami nem volt indokolt arra tekintettel, hogy majd a hatályon kívül helyezések jogorvoslata milyen sok ügyérkezést fog jelenteni. Azonban láthattuk, hogy éppen a másodfellebbezés lehetősége a hatályon kívül helyezések kapcsán lényegében teljesen megszüntette a hatályon kívül helyezések számát, és ez a jogorvoslat egy elhanyagolható ügymennyiség.

Dr. Senyei György

Teljesen egyetértek. A jövőbeli, bizonytalan eseményekre figyelemmel nincs helye bírói státuszok létesítésének, hiszen mi van akkor, ha nem következik be az a prognosztizált ügyszámemelkedés.

Hogyan látja a Debreceni Ítélőtábla létszám-, valamint ügyszámhelyzetét?

Dr. Elek Balázs

Rendszerbe nézve, én azt hiszem, hogy a létszámhelyzet nem szűkíthető le kizárólag a bírói létszámra, mert nagyban meghatározza egy ítélőtábla vagy egy kollégium működését, hogy van-e minden tanács mellett kellő szakmai felkészültségű titkár és jegyzői létszám. Azt hiszem, hogy ez egy nagyon fontos tényező, mert egy jól felkészült titkár lényegében a nemperes érkezést el tudja vinni, akármilyen statisztikai mutatókat is mutatunk annak a növekedéséről. Több vizsgálatot csináltam a titkárok felkészültségéről. Ugyanígy büntető ügyben, ha kellő felkészültségű jegyzői munka van, az nagyon sok munkamennyiséget le tud venni a bírákról. Év elejére alakult ki az a helyzet - ami köszönhetően a központi igazgatás döntésének, már nem áll fenn -, hogy két tanácsra szűkült az ítélőtáblán működő büntető tanácsok száma, ami kétségtelenül megoldható, de nagyon nehezen kezelhető helyzetet eredményezett. Azzal, hogy most van lehetőségünk, hogy ismét három tanács működjön, azt hiszem egy nagyon kiszámítható működés tud visszaállni az ítélőtáblán. Arra próbáltam utalni a pályázatomban, hogy amikor két tanács volt, mint kollégiumvezető az időszerű ítélkezés miatt próbáltam minél többet előadni, ahol éppen nagyobb szükség volt rám, és ehhez alakítottuk az ügyelosztást is.

Dr. Senyei György

Ez az Ön esetében fokozott elvárás is, hiszen minél kisebb szervezeti egységről van szó, annál inkább indokolt, hogy a szakmai és az igazgatási vezetők a bírói munkából is

kivegyék a részüket, hiszen a Debreceni Ítéltábla létszáma úgymond nem összehasonlítható a Fővárosi Ítéltábláéval, a Fővárosi Törvényszékkal, vagy egyéb központi régió bíróságával. Tehát akár elnökről, elnökhelyettesről, vagy kollégiumvezetőről van szó, nyilvánvalóan nagyobb részt kell az ítélezésből kivennie egy kisebb szervezeti egység vezetőjének, mint egy nagyobbaknak. Az Ön esetében pedig fokozott elvárás, miután tanszékvezetői pozíciót is betölt. Nyilvánvalóan ennek a tükrében legalább annyit kell tárgyalnia, mint egy másik hasonló méretű ítéltáblai kollégiumvezetőnek, hiszen az egyetemi jelenlét nem lehet ok a kevesebb tárgyalásra. Gondolom ezzel egyetért.

Dr. Elek Balázs

Ezzel természetesen egyetértek. Bár nem csináltam összehasonlítást, de nem hiszem, hogy szégyenkezni kellene.

Dr. Senyei György

Azt valóban láttam, hogy a Debreceni Ítéltábla büntető ügyszakában a 0-3 hónap közötti befejezések az a 90%-ot meghaladják a peres és a nemperes ügyszakot érintően egyaránt.

Dr. Elek Balázs

Ez így van. Ahol kicsúszunk a 3 hónapból, ott szinte minden esetben olyan oka van, hogy valamilyen külső körülményre várunk, például egy részfellebbezésre, hogy visszaérkezzen a Kúriáról.

Dr. Senyei György

A pályázata is tartalmazza a peres ügyforgalmi adatokat. 2020-ban 91 ügy érkezett, azt hiszem, hogy ez drámaian alacsony, ha a 2018-as 164 üggyhöz arányosítjuk.

Dr. Elek Balázs

Igen a 2020 volt a mélypont, a covid első éve. Utána visszaállt bőven 2021-ben. A 2022 első félévét összehasonlítva 2021 első félévével, ismét van egy növekedés. Hangsúlyozom, kezelhető növekedés. Százalékosan lehet, hogy több, mint ügymennyiségben, de egyébként kétségtelen, hogy növekszik.

Dr. Senyei György

A befejezések is drasztikusan visszaestek a Debreceni Ítéltáblán. 2020-ban mindösszesen 95 peres ügy került befejezésre, ugyanakkor 2022. augusztus 17-ig már 110. Nyilvánvalóan ez is jelzi, hogy a 2020-as évben nemcsak az érkezés volt alacsony, hanem a befejezések száma is. Ez mire vezethető vissza?

Dr. Elek Balázs

Arra vezethető vissza, hogy lényegesen kisebb volt az érkezés. Egyébként naprakészek voltunk 2020-ban is a befejezések számában, csak nem tudtunk többet befejezni, mint ami érkezett. Én azt hiszem, hogy jól tudtunk alkalmazkodni, és másodfokon talán könnyebb is volt. Akár az eljárási szabályok megfelelő értelmezésében is lehetett azzal „játszani”, hogy ha valaki esetleg vissza akart élni a járvánnyal kapcsolatban, akkor nagyon gyorsan el tudtuk különíteni az ügyeket és minél gyorsabban befejeztük.

Dr. Senyei György

Említi a pályázatában a távmeghallgatást, a tárgyalótermi kép- és hangrögzítést. Úgy gondolom, hogy ez egy másodfokú eljárásban komoly lehetőséget jelent, különösen a mai világban, ahol azért a vírusveszély még nem múlt el teljesen, az energiatakarékos és költségkímélő megoldásoknak pedig fokozott szerepet kell kapnia. Hogyan látja, van arra lehetőség, hogy a Debreceni Ítéltábla a távmeghallgatás intézményét az eddiginél még jobban kihasználja?

Dr. Elek Balázs

Biztos, hogy van. Egyébként pont 2022 első félévében csináltam egy vizsgálatot. Viszonylag egyszerű volt, mert akkor még csak kettő tanács működött, és az volt az érdekes, hogy az egyik tanács szinte mindenben alkalmazta, a másik tanács kevésbé. A vizsgálat hatására a másik tanácselnököt sikerült meggyőznünk, hogy igenis alkalmazni kell. Részben tudomásul kell venni, hogy nagyon komoly gondokkal küzd akár a büntetés-végrehajtás is, maga a körszállítás is megszűnt, és maguk az elítéltek sem igénylik legtöbb esetben az előállítást. Sokkal könnyebb a rendfenntartás, a tárgyalóterem rendjének a fenntartása, akár úgy, hogy külön fejezzük be az ügyeket. Ha öten, öt különböző büntetés-végrehajtási intézetben vannak, akkor technikailag általában nem megoldható, hogy mindenki a képernyő előtt üljön. Viszont másodfokon eljárásjogilag nagyon sokszor megoldható, hogy külön fejezzük be az ügyet, akkor sokkal gördülékenyebben és akár olcsóbban is befejezhető, mert az adott kirendelt védőnek nem kell annyi tárgyalási napon jelen lennie.

Dr. Senyei György

Az ítélkezés szakmai színvonalának egy jó indikátora nyilvánvalóan a Kúria határozatainak tartalma, vagy rendelkező része. Az elmúlt négy évről tesz említést a pályázata, és ezalatt hatályon kívül helyezés nem érkezett a felülvizsgált határozatok körében. Ez nyilván egy jeles eredmény. A teljes kollégiumvezetői ciklus alatt volt hatályon kívül helyezés?

Dr. Elek Balázs

Volt, de nyilván az első két évben olyan ügyeket érintett volna, ami nem az én kollégiumvezetői ciklusom alatt született, és ha jól emlékszem, akkor a peres ügyekre vonatkozott a statisztika. Egyébként abban nem látok nagy presztízsveszteséget, ha egy új jogintézmény pl. hatályon kívül helyezés elleni jogorvoslat kapcsán, olyan kérdés merül fel, amiről még nem mondta ki a véleményét a Kúria. Ha egy ilyen döntés eljut a Kúriára és kapunk egy iránymutatást, akár hatályon kívül helyezéssel is kifejezheti ezt az álláspontot, viszont az, hogy rendszerszintűen nincs hatályon kívül helyezés, az talán tényszerűen megállapítható.

Dr. Senyei György

Teljes mértékben egyetértek. Valóban egy-egy hatályon kívül helyezésből nem kell drámai következtetéseket levonni. A probléma ott keletkezik, hogy ha olyan súlyú eljárási szabálysértés történik, amelynek következménye a hatályon kívül helyezés. Az már aggasztóbb lenne, de itt ilyen rendszerszintű probléma – egyértelmű a számok tükrében -, nem áll fenn. Ez pozitív.

Rendkívül sokoldalú a tevékenysége, hiszen az egyetemi oktatáson kívül európai jogi szaktanácsadóként is tevékenykedik. Ez összehangolható?

Dr. Elek Balázs

Összehangolható. Nem kevés elfoglaltságot jelent. Éppen most december végével fog lejárni a szaktanácsadói pályázatom. Ez egy komoly dilemma lesz számomra, mert nem szeretnék mindenhol ott lenni. Ha jól jön ki, hogy egy táblai kollégiumvezetőként szaktanácsadó legyek, akkor természetesen nem riadok meg attól, hogyha a központi igazgatás bármilyen feladatra felkér, de azt sem szeretném, hogy én bárki elől is elvegyem azt a helyet, ami lehet, hogy akár egy járásbírónak sokkal hatékonyabb lenne.

Dr. Senyei György

Ez komoly átgondolást igényel. Hogyan látja a Debreceni Ítéltábla Büntető Kollégiumának informatikai ellátottságát? Mennyire használják a Skype-ot kollégiumi tanácskozásra?

Dr. Elek Balázs

Nem sokkal azt követően, hogy kollégiumvezető lettem 2016-ban, utána az ügyrendet módosítottuk is. Nekem kifejezetten visszás volt az, hogy bármilyen olyan kérdésben, ahol egy gyors szavazás kellett, „ugraltassuk” akár a törvényszéki kollégiumvezetőket. Lehetővé tettük nemcsak a tanácskozást, de a szavazást is. Erre az informatikusaink egyébként egy zárt szavazórendszert is létrehoztak, amit a Kúria is alkalmaz kollégiumi szavazásoknál. Így kifejezetten ritka a személyes részvételű kollégium, de nyilván minden évben törekedtem a személyes kapcsolatok fontosságára is.

Dr. Senyei György

Annyi nagyon fontos, hogy nem sérülhet a szavazás titkossága.

Dr. Elek Balázs

Ez így van, és erre készült is egy olyan számítógépes program, ami mellett nem visszakereshető, ki, hogy szavazott. Tudjuk azt, hogy vannak olyan döntések, ahol akár nyílt szavazással is lehet döntené és vannak a titkos szavazások. Bár nagyon megnehezíti éppen egy ilyen technikai malőr, ha valakinek elszáll az internete, akkor kétségtelenül nehéz helyzetbe kerülhetünk.

Dr. Senyei György

100%-os támogatottságot nyert a pályázata. „Nem túl jó ez?” Demokratikus szavazás esetében a 100%-nak esetenként lehet egy rossz olvasata. Ezt most általánosságban mondom.

Dr. Elek Balázs

Értem a kérdést, de azt azért hadd tegyem hozzá, hogy egy kisbíróság vagyunk. Nyilvánvaló, hogy egy nagy törvényszéken szinte teljesen lehetetlen egy ilyen eredmény. Napi közvetlen kapcsolatban vagyunk és az előző kollégiumvezetői pályázatomban talán írtam is, hogy egy kölcsönös tiszteleten alapuló, jó hangulatú kollégiumot szeretnék, és azt hiszem, hogy ez ki is alakult. Talán ennek is köszönhető, hogy az a néhány tag, akik itt vannak, támogattak.

Dr. Senyei György

Van-e olyan egyéb gondolata, amit nem érintettünk kérdéssel, de fontosnak tart elmondani a pályázatával kapcsolatban?

Dr. Elek Balázs

A pályázatban is írtam, hogy egy újabb kollégiumvezetői pályázatnál nagyon nehéz lenne olyan nagy terveket megfogalmazni, amit eddig nem valósítottam meg. Ezért most is a folyamatos működésre, és a minél rugalmasabb válaszokra készülök, ha bizalmat kapok.

Dr. Senyei György

Ezzel egyetértek, hiszen, ha valaki a második kollégiumvezetői pályázatában drasztikus változásokat és különféle reformokat ígér, az gyakorlatilag egy ténybeli beismerése a saját előzményi ciklusa hibáinak.

Köszönöm, hogy részt vett a meghallgatáson.

Dr. Elek Balázs

Köszönöm szépen.

Dr. Senyei György a meghallgatást befejezettnek nyilvánítja.

Jegyzőkönyv lezárva 13 óra 43 perckor.

Kmf.

Dr. Senyei György
OBH elnöke

Dr. Elek Balázs
pályázó

Kobza Györgyné
jegyzőkönyvvezető